

Heemkundeartikels.be

een databank boordevol heemkundige artikels

‘Eindelijk is hij er, die artikelendatabank!’ – met die woorden kondigde Nele Provoost, coördinator van Heemkunde Vlaanderen, eind mei de lancering aan van de veelbesproken databank die beschrijvingen van heemkundige artikels bevat.

Al sinds het ontstaan van Heemkunde Vlaanderen is er sprake van het digitaal ontsluiten van de artikels die in heemkundige tijdschriften worden gepubliceerd. Dat het tot in 2015 heeft geduurd, bewijst dat het project meer is dan het louter rationeel ontsluiten van een collectie.

Maar hoe kwam deze digitale databank tot stand? En wat kan je er als heemkundige mee aanvangen?

Een databank?

Tegenwoordig wordt het begrip databank vaak automatisch geassocieerd met digitale databanken. Je typt de informatie die je zoekt in op het scherm, en hopla: je vindt wat je zoekt. Nochtans is de digitale drager geen noodzakelijke voorwaarde om van een databank te spreken. Databanken kunnen bijvoorbeeld ook perfect bestaan in papieren formaat.

Een databank is een verzameling van gegevens, waarvan de samenstellende gegevens zelfstandig zijn.¹ Twee eenvoudige voorbeelden maken het onderscheid duidelijk. Een roman is bijvoorbeeld geen databank omdat de hoofdstukken in een bepaalde volgorde moeten blijven zitten. Het zijn immers geen zelfstandige onderdelen. Een encyclopedie daarentegen is wel een databank: de betekenis van de verschillende lemma's is onafhankelijk van elkaar. Ook telefoonboeken en adresboeken zijn voorbeelden van dergelijke (papieren) databanken.

Een databank is dus geen nieuw gegeven, integendeel. Elke heemkundige kring bezit wel een of andere soort databank. Of het nu een (papieren) index is van een tijdschrift of een collectiecatalogus: waar informatie verzameld wordt, is vaak ook sprake van een databank.

De digitale evolutie heeft het bestaan en gebruik van databanken wel een enorme stimulans gegeven. De beschikbaarheid van computers en gebruiksvriendelijke software kende de afgelopen twee decennia een sterke groei. Ook de opslagcapaciteit bleef groeien en de uitwisseling van gegevens werd vereenvoudigd door de introductie van het internet in de Belgische huiskamers. Terwijl in 1999 slechts 13 procent van de Belgen toegang had tot internet, was dit in 2004 al gestegen tot 53 procent en in 2014 tot 85 procent.²

© Archeoblog Denderland

Digitale paddenstoelen

Het is dus niet verwonderlijk dat deze evoluties ook hun impact hadden en hebben op de heemkundige praktijk. Steeds vaker is bijvoorbeeld een verplaatsing naar een archief of documentatiecentrum niet nodig doordat bronnen ook op het internet raadpleegbaar of opvraagbaar zijn.³ Zo worden niet enkel opzoekingswerk en verplaatsingskosten uitgespaard, het helpt bovendien om de collecties beter te bewaren.

Ook heemkundigen gingen aan de slag met deze nieuwe toepassingen en digitale heemkundige databanken rezen als paddenstoelen uit de grond. Ze boden heel wat nieuwe mogelijkheden voor het beheer, onderzoek en de ontsluiting van het lokaal onderzoek. Bovendien gaat het opzoeken van bronnen in een lokaal documentatiecentrum een pak sneller als de informatie digitaal beschikbaar is.

[terug naar website](#)

Ook uw kring kan zijn bijdrage leveren

Indien u uw gegevens wilt toevoegen aan deze databank, neem dan contact op met [Yvette Kemd](#)

Deze databank kwam tot stand met medewerking van

Brugs Ommeland vzw -
Kon. Heemkundige Kring
M. Van Coppenolle

databank Heemkundige tijdschriften West-Vlaanderen

Sinds 2008 verzamelen we alle bijdragen, verschenen in de Heemkundige tijdschriften, aangesloten bij ons verbond.

Opzoeken in
databank

[klik hier](#)

Reeds meer dan

80 000

bijdragen

uit

96

tijdschriften

medewerkende heemkringen

Heemkring Ardoosie-Koolskamp
Heemkundige Kring Karel van de Poete
Ten Mandere - Izegem
Den Hert - Ingelmunster
Zillegem
Ter Cuere
De Gaverstreke - Waregem
Gestella
De Zonnebedse Heemvrienden
Spaenhiers vzw
KGROGO
De Roede van Tielt
Heemkring 'De Melboom' - Gullegem
De Plate - Oostende
Heemkundige Kring 't Zwijn Rechtoever
Heemkring Dorp en Toren (Deerlijk)
Kring Westhoek
Juliaan Claerhoutkring (Wielsbeke)
VVF - afdeling Brugge
't Wingerhoen
Dadingisilla, Dadizele
De Roede van Harelbeke
Kon. Heemkundige Kring Maurits Van Coppenolle
Wibilinga heemkring Wevelgem
't Wingerhoen, Wingene
Archiefleven vzw Brugge
Coclariensia Koekelare
Iepers Kwartier
Ernigahem (Eernegem)
Heemkring Pastoor Frederik Ronse (Zedelgem)
Kring Westhoek
Numismatica Brugge
VVF afdeling Brugge
Kroniek Sint-Andries

De West-Vlaamse databank is bereikbaar via www.hkwestvlaanderen.be

Overzichten van artikels die vroeger gedrukt werden als index of thematische bibliografie in heemkundige tijdschriften, werden steeds vaker met behulp van rekenbladen (zoals Excel) of databaseprogramma's (zoals Access) door heemkundige kringen opgemaakt. Anderen werkten in gewone tekstverwerkingssoftware (zoals Word) of publiceerden rechtstreeks in html op hun verenigingswebsite.

De nood aan dergelijke ontsluitingen bleef groeien en langzaam ontstond ook het besef dat een overkoepelende aanpak wenselijk was. Zo zou een uniforme werkwijze gestimuleerd worden en dubbel werk vermeden kunnen worden. Veel kringen ontsloten namelijk niet alleen hun eigen tijdschrift, maar ook vele andere tijdschriften die ze bewaarden in hun bibliotheek.

Door enkele provinciale koepels werden initiatieven genomen in afwachting van een Vlaamse databank. Het modelvoorbeeld was de krachtenbundeling van Brugs Ommeland - Heemkundige Kring Maurits Van Coppenolle en Heemkunde West-Vlaanderen. Zij lanceerden in 2008 een onlinedatabank die heel West-Vlaanderen besloeg en vorig jaar bijna 80.000 artikelbeschrijvingen bevatte. In Oost-Vlaanderen volgde een gelijkaardig initiatief en werd door Heemkunde Oost-Vlaanderen een Oost-Vlaamse databank online gezet. In de provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant gebeurde de ontsluiting van de heemkundige artikels via het tijdschrift van de koepel.

Verzamelen geblazen!

Toen Heemkunde Vlaanderen het initiatief nam om een Vlaamse artikelendatabank tot stand te brengen, waren we er ons dus van bewust dat er al heel

wat informatie te vinden zou zijn. Het was dan ook onze bedoeling daar zo weinig mogelijk van te laten verloren gaan. Daarom lanceerden we in de loop van 2014 een brede oproep om alle mogelijke bestanden in te leveren. Idealiter zaten die voor ons al in een Excelformaat, maar al snel werd duidelijk dat de bestanden ook in verschillende andere formaten werden aangeleverd.

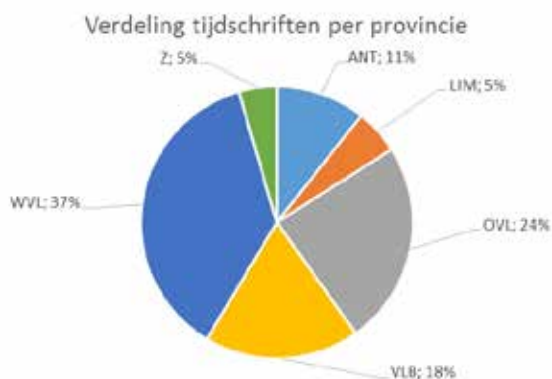
De reactie was zo groot dat we ons op het einde van het jaar moesten reppen om al deze informatie op een gestructureerde manier aan te leveren aan de softwareleverancier. Uiteindelijk konden we maar liefst 160.000 artikels uit 244 tijdschriften en jaarboeken opnemen in onze databank.

In cijfers

Een snelle blik op de gegevens in de databank leert ons dat, hoewel elke provincie is vertegenwoordigd, er toch grote verschillen zijn tussen de provincies onderling. Dit hoeft niet te verbazen, want het grote aandeel van de provincie West-Vlaanderen is uiteraard te danken aan de bestaande werking van Brugs Ommeland - Heemkundige Kring Maurits Van Coppenolle vzw en Heemkunde West-Vlaanderen.

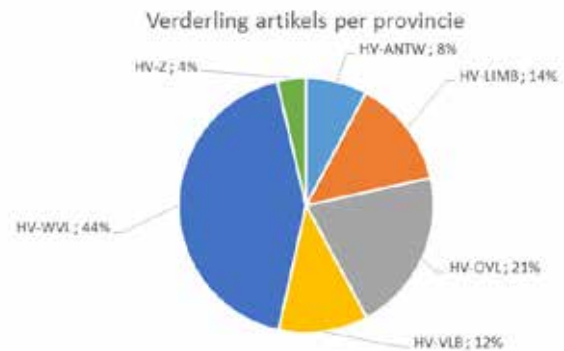
Provincie	Aantal tijdschriften	Percent
Antwerpen	26	11%
Limburg	13	5%
Oost-Vlaanderen	59	24%
Vlaams-Brabant	45	18%
West-Vlaanderen	90	37%
Geen	11	5%

Totaal **244** **100**

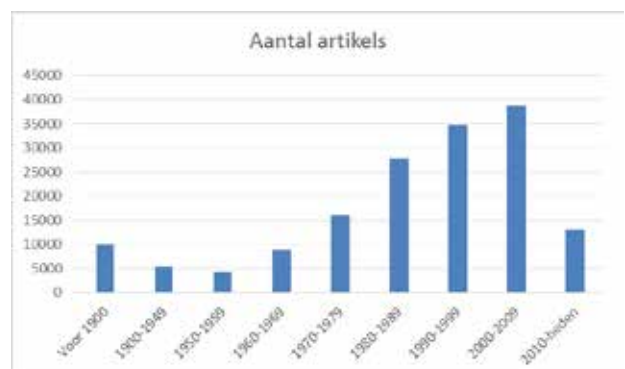
Provincie	Aantal artikels	Percent
Antwerpen	12.454	8
Limburg	21.957	14
Oost-Vlaanderen	32.830	21
Vlaams-Brabant	18.214	12
West-Vlaanderen	68.459	44
Geen	6.078	4

Totaal **159.992** **100**

De 244 tijdschriften die de databank bevat, zijn een significant deel van het totaal aantal bestaande heemkundige tijdschriften. Door eigen onderzoek kwamen we in de loop van het traject 428 heemkundige tijdschriften op het spoor. Het spreekt voor zich dat het werkelijke aantal nog hoger ligt. Er is dus nog heel wat potentieel om de databank verder aan te vullen. In de provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant zal dat voornamelijk zijn door het aantal opgenomen tijdschriften te doen stijgen. In de provincies Oost- en West-Vlaanderen zal de klemtoon vooral liggen op het aanvullen van ontbrekende en nieuwe jaargangen van tijdschriften en het eventueel corrigeren van de bestaande informatie.

Onderstaande tabel toont het aantal artikels in de databank uitgesplitst per tien jaar. De afgelopen decennia liep het aantal artikels per decennium

Heemkunde in artikels

Databank met heemkundige artikels uit Vlaanderen

Over de databank

Zoeken

Merken

Nieuws

Over de databank

Deze databank bevat artikelbeschrijvingen van heemkundige artikels en werd samengesteld door Heemkunde Vlaanderen met de hulp van verschillende vrijwilligers met een hart voor lokaal erfgoed in Vlaanderen. De volledige tekst van de artikels kan je raadplegen in de tijdschriften die bewaard worden in de verschillende heemkundige documentatiecentra, de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience of een andere openbare bibliotheek.

Ga naar de databank

Via www.heemkundeartikels.be kom je in de databank terecht.

op tot bijna 40.000. In de veronderstelling dat dit zowat de helft van de volledige productie is, zouden jaarlijks ongeveer 8.000 artikels ingevoerd moeten worden. Een niet gering aantal voor een kleine organisatie als Heemkunde Vlaanderen. Bovendien is de vaak gespecialiseerde kennis over de inhoud van de artikels, die bijvoorbeeld nodig is voor het toekennen van trefwoorden, aanwezig bij de uitgevers van een tijdschrift en niet bij Heemkunde Vlaanderen. Een decentrale aanpak met vrijwilligers als drijvende krachten is dan ook niet louter een keuze, het lijkt ook de aangewezen weg. Door de heemkundige kringen rechtstreeks te betrekken bij het aanvullen wordt de databank meer dan een abstracte machine waar ze informatie kunnen uithalen. Zo groeit ook het begrip voor een uniforme aanpak en voor de complexiteit die samenhangt met het opzetten van een dergelijk project.

Hét startpunt voor lokaal historisch onderzoek

‘Big data is not about the data’: het verzamelen van de gegevens is niet het doel op zich, je moet de gegevens achteraf ook gebruiken voor analyse en onderzoek.⁴ Het belangrijkste resultaat van het opstarten van een databank ligt dus uiteraard in het gebruik voor historisch onderzoek. Het toegankelijk maken van heemkundig onderzoek zorgt automatisch voor een opwaardering ervan. Er kan een ruimer (ook academisch) publiek worden bereikt en de databank vergemakkelijkt het schrijven van artikels omdat je onmiddellijk kan nagaan wat er al verscheen over een onderwerp. Een niet onbelangrijke kanttekening bij de start van je onderzoek is dat je rekening moet houden met de scope of de reikwijdte van de databank. In deze da-

tabank bevinden zich, zoals al eerder gezegd, alleen beschrijvingen van artikels met lokaal historisch onderzoek uit heemkundige tijdschriften of jaarboeken. Deze drie elementen (beschrijvingen - artikels - heemkundige tijdschriften) bepalen de scope. De keuze voor deze afbakening werd niet toevallig genomen. We bespreken de elementen hier afzonderlijk, waarbij we in omgekeerde volgorde afdalen van het tijdschrift, over de artikels, tot aan de concrete beschrijving.

Een eerste afbakening die we maakten, is die van heemkundige tijdschriften of jaarboeken. Hierbij denken we enerzijds aan de tijdschriften en jaarboeken die worden uitgegeven door heemkundige kringen of andere lokale erfgoedverenigingen. Anderzijds zijn er ook enkele tijdschriften opgenomen die ‘heemkundige’ inhoud bevatten, maar niet worden uitgegeven door een lokale erfgoedvereniging. Denk bijvoorbeeld aan het Tijdschrift van het Gemeentekrediet van België. Dergelijke tijdschriften worden vaak voor lokaal historisch onderzoek en door heemkundigen gebruikt en hebben dus zeker hun plaats in een heemkundige artikelendatabank.

Ten tweede gaat het in de databank om de artikels uit tijdschriften of jaarboeken, niet om monografieën. Monografieën vindt men doorgaans terug in de catalogi van bibliotheken en zijn dus ook op andere manieren digitaal op te sporen. Hoewel sommige bibliotheken jaarboeken en tijdschriften ook ontsluiten op artikelniveau, is deze informatie vaak veel moeilijker terug te vinden. Ook de aard van de artikels speelt een rol: het moet immers gaan om lokaal historisch onderzoek. Verslagen of aankondigingen van activiteiten van de kring horen bijvoorbeeld in principe niet thuis in de databank.

De keuze om een bepaald tijdschrift of specifiek artikel wel of niet op te nemen is in zekere zin altijd subjectief. Om dit subjectieve element zoveel mogelijk uit te sluiten en willekeur tegen te gaan, zal bij betwisting de finale beslissing altijd liggen bij de redactieraad van de databank. Die moet erover waken dat de filosofie achter de databank niet uitgehold raakt en tegelijk genoeg ruimte laten voor flexibiliteit en nieuwe ontwikkelingen.

Tot slot is er voor gekozen om, althans in een eerste fase, alleen te werken met het invoeren van bibliografische beschrijvingen van artikels, dus zonder de volledige tekst online beschikbaar te maken. Het resultaat is dus vergelijkbaar met de catalogus van een bibliotheek waar je de toegang naar een boek vindt, maar niet het boek zelf. We sluiten het online publiceren van de volledige artikels in de toekomst niet uit, maar het zou extra hinderpalen hebben meegebracht. Je hebt bijvoorbeeld in principe de toestemming nodig van de auteur om artikels online te publiceren en het aantal bestanden dat verwerkt moest worden, zou enorm toegenomen zijn. Bovendien heeft het fysieke documentatiecentrum van een heemkundige kring nog altijd een grote betekenis voor de werking van de vereniging en stellen heemkundigen het op prijs als andere onderzoekers de informatie ter plaatse komen raadplegen.

Uit deze afbakening blijkt eens te meer dat een goede heuristiek zich niet beperkt tot het raadplegen van slechts één databank. Voor een lokaal historisch onderzoek is deze databank dus een goed vertrekpunt, maar zeker geen eindpunt.

Aan de slag

Wil je als historisch onderzoeker aan de slag met de databank, dan moet je een bezoek brengen aan de OPAC (Online Public Access Catalog) via www.heemkundearthikels.be. Vandaaruit kan je alle records (of artikelbeschrijvingen) doorzoeken met verschillende zoekleutels.

Voor je met de zoekleutels aan de slag gaat, is het goed om drie vuistregels in acht te nemen.

- Respecteer de aard van de zoekleutels om de beste resultaten te verkrijgen.
- De resultaten worden steeds alfabetisch weergegeven.
- Niet voor elk record zijn (konden) alle velden ingevuld (worden). Hierdoor werkt niet elke zoekleutel voor elk record en loont het dus de moeite extra zoekacties te doen.

Eenvoudig zoeken

De OPAC is de online ontsluiting van de databank. Hij toont een zoekscherm met vier grote knoppen met verschillende functies. Met 'Eenvoudig zoeken' kan je de records doorzoeken met de volgende zoekleutels.

- **Woord uit een titel van een artikel of tijdschrift:** zoeken op één woord uit een titel van een artikel of tijdschrift. Voor meerdere woorden kies je voor 'Geavanceerd zoeken'.
- **Titel van een artikel of titel van een tijdschrift:** vul de volledige titel in, maar let er wel op dat je de juiste schrijfwijze gebruikt, raadpleeg daarvoor de lijst op www.heemkundearthikels.be.
- **Auteur:** zoek op de familienaam van de auteur, eventueel aangevuld met de voornaam.
- **Alle trefwoorden en plaatsnamen:** vul een trefwoord of plaatsnaam in om thematisch of op locatie te zoeken.
- **Plaatsnamen:** vul een plaatsnaam in om enkel op locatie te zoeken.

Geavanceerd zoeken

Om de zoekleutels van 'Eenvoudig zoeken' met elkaar te combineren, kan je gebruik maken van 'Geavanceerd zoeken'. Je kan met deze functie maximaal vier zoekleutels met elkaar combineren met behulp van de booleaanse operatoren 'EN', 'OF' en 'NIET'. Naast elke zoekterm moet je definiëren welke zoekleutel je wenst te gebruiken. Bij 'Filters' kan je bovendien de provincie selecteren waarover de artikels moeten gaan.

Fouten melden

Bij het invoeren van een dergelijke hoeveelheid gegevens, is het niet ongevoel dat er fouten insluiten. Wie bij het doorzoeken van de gegevens stuit op verkeerde informatie, mag die altijd doorgeven via info@heemkundeartikels.be.

Welke informatie krijg je te zien?

Wanneer je na het zoeken in de lijst met gevonden records doorklikt op een welbepaald record, dan krijg je informatie te zien die op gestandaardiseerde wijze gestructureerd is.

Door bovenaan op 'Bewaar' te klikken, komt het record in de bewaarlijst terecht die je zag in bovenstaande afbeelding. In het grijze kader zie je wat algemene informatie over het artikel. Het record maakt bijvoorbeeld deel uit van de catalogus 'Heemkunde Vlaanderen' met als subcategorie 'Provincie West-Vlaanderen' en gaat over Oostende.

Onder het grijze kader vinden we de bibliografische beschrijving van het record, die idealiter de volgende elementen bevat:

- **Titel:** hier wordt eerst de titel van het artikel getoond en na het dubbelpunt ook de titel van het tijdschrift
- **Auteur:** toont de familienaam gevolgd door de voornaam
- **Editie:** jaar van uitgave gevolgd door nummer in de jaargang

- **Omvang:** begin- en eindpagina
- **Uitgever:** naam van de vereniging die het tijdschrift publiceerde
- **Onderwerp (trefwoord):** er zijn drie types onderwerpen mogelijk
 - Plaatsnamen die de locatie aangeven
 - Vrije trefwoorden
 - Hoofdtrefwoorden (op basis van een heemkundig classificatiesysteem)

Waar vind je de artikels terug?

Nu je de informatie over een bepaald artikel hebt teruggevonden, wil je uiteraard graag de volledige tekst inkijken. Aangezien we momenteel nog geen online exemplaren via de databank aanbieden, zal je dus een andere strategie moeten gebruiken.

De bibliotheek van het DSMG in Gent.

Een eerste (snelle) manier is het raadplegen van de website van de uitgevende vereniging. Sommige heemkundige kringen bieden via hun website (oude) nummers van hun tijdschrift, al dan niet tegen betaling, aan. Een niet-exhaustief overzicht van websites van heemkundige kringen vind je via deze link: <http://www.heemkunde-vlaanderen.be/heemkringen>. Een alternatief is het contacteren van de vereniging en het tijdschrift digitaal of op papier

laten opsturen. Hiervoor zal je waarschijnlijk wel de prijs van het tijdschrift en de verzendingskosten moeten betalen. Je vindt de contactgegevens van de vereniging doorgaans op hun website.

Een derde optie is een bezoek brengen aan (het documentatiecentrum van) de vereniging, om het tijdschrift ter plaatse in te kijken. Hier zal je waarschijnlijk een afweging dienen te maken tussen de verplaatsingskost en de prijs van het tijdschrift. Zeker als je meerdere nummers van eenzelfde tijdschrift wilt raadplegen en als de afstand niet te groot is, loont deze strategie zeker de moeite. Bovendien krijg je zo de kans om rechtstreeks in contact te komen met (andere) heemkundigen, die waardevolle tips kunnen geven voor jouw onderzoek. Om de zichtbaarheid van deze heemkundige documentatiecentra te verhogen, zullen we op deze website een overzicht publiceren: <http://www.heemkundeartikels.be/zoeken/heemkundige-documentatiecentra>.

Je kan uiteraard ook altijd een bezoek brengen aan een openbare of andere bibliotheek. Deze optie is bij uitstek interessant als je tijdschriften van verschillende uitgeverij wil raadplegen. Verschillende provinciale bibliotheken en documentatiecentra bewaren grote collecties van heemkundige publicaties. De grootste Vlaamse collectie heemkundige tijdschriften bevindt zich in de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience, waarmee Heemkunde Vlaanderen in 2003 een samenwerkingsovereenkomst sloot om te fungeren als bewaarbibliotheek voor heemkundige tijdschriften.

Meewerken?

De ongeveer 450 geschied- en heemkundige kringen in Vlaanderen publiceren jaarlijks duizenden pagina's lokaal historisch onderzoek. Om deze databank aan te vullen, zijn we voortdurend op zoek naar helpende handen. Wil je jouw tijdschrift ook via deze databank doorzoekbaar maken? Wil je graag leren werken met bibliografische software? Of heb je al ervaring met het invoeren van boeken in een bibliotheekstelsel? Elke reden is goed om mee te werken aan dit project. Je kan je aanmelden via <http://www.heemkundeartikels.be/meewerken>. Hierna nemen we kort contact op om je een login te bezorgen voor de website en om de insteek van je bijdrage te bespreken zodat we de bijdragen kunnen coördineren.

Het invoeren van artikels is eenvoudig en kan van thuis uit gebeuren, of via elke computer met een internetverbinding. Door enkele korte stappen te doorlopen, kan je een basisbeschrijving toevoegen in de databank. We leggen deze methode hieronder kort uit. De software heeft nog verschillende andere toepassingen, maar deze zullen in een uitgebreide handleiding worden voorgelegd aan wie meewerkt.

Een beschrijving toevoegen

Een overzicht van het scherm waarin je de gegevens moet invoeren.

1. Ga naar de website <http://webi.provant.be/brocade> en vul linksboven je gebruikersnaam en wachtwoord in (dit moet je eerst aanvragen via info@heemkundeartikels.be).
2. Klik op 'Catalografie' in het menu en vervolgens op 'Titelbeschrijvingen invoeren en bewerken'. Kies 'Nieuw record' aanmaken en selecteer bij provincie het lidmaatschap waarin het werkingsgebied van het tijdschrift ligt. Gebruik daarvoor volgende afkortingen:

Antwerpen	arthvantw
Limburg	arthvlimb
West-Vlaanderen	arthvwl
Oost-Vlaanderen	arthvovl
Vlaams-Brabant	arthvlbr
Onbepaald	arthvz

3. Klik vervolgens linksboven op 'Registreer'. Je komt nu terecht in het scherm waar je het artikel kan invullen.

- a. Titel: Voer onder 'Titel(s)' de titel van het artikel en tijdschrift als volgt in. Start steeds met een laag streepje of underscore ' _ '. Typ vervolgens de titel van het artikel, gevolgd door 'spatie - dubbelpunt - spatie' (' : ') en tot slot de titel van het tijdschrift.
 - i. Voorbeeld: _Tervuren aan de rand van de wereldbrand : De Horen
 - b. Auteur: Onder 'Personele auteur(s)' gebruik je alleen het veld 'Familienaam'. Daar voer je eerst de familienaam in, gevolgd door een komma en een spatie (, ') en dan de voor naam of -letter.
 - i. Voorbeeld: Schepers, Armand
 - c. Editie: Bij editie vul je het publicatiejaar en nummer van het tijdschrift in, gescheiden door een schuine streep ('/'). Voor een jaarboek vul je alleen het jaartal in.
 - i. Voorbeeld: 1990/3
 - d. Collatie: Vul bij paginering de begin- en eindpagina in, gescheiden door een liggend streepje ('-').
 - i. Voorbeeld: 1-16
 - e. Annotatie(s): Bij noot vermeld je de vereniging die de publicatie uitgeeft.
 - i. Voorbeeld: Koninklijke Heemkundige Kring Sint-Hubertus Tervuren
 - f. Onderwerpen: In dit veld kan je trefwoorden toevoegen aan het artikel, maar dit laten we in deze inleiding nog even buiten beschouwing.
4. Om het hele proces te beëindigen en het record op te slagen, moet je nog eenmaal linksboven op 'Registreer' klikken.
 5. Klaar!

Rob Bartholomees
Consulent Heemkunde Vlaanderen

- 1 FOD Economie, 'Wat is een databank?', http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/Intellectuele_Eigendom/Rechtsbescherming_databanken/wat/.
- 2 'Internet users (per 100 people)', <http://data.worldbank.org>.
- 3 In 2013 verscheen in Bladwijzer nog een overzicht van bronnen die online worden aangeboden van Tim Piceu: T. Piceu, 'Op zoek naar digitale bronnen', *Bladwijzer*, 7 (2013) 27-33.
- 4 G. King, 'Talk at the Golden Seeds Innovation Summit (30-1-2013)', <http://gking.harvard.edu/files/gking/files/evbase-gs.pdf>.